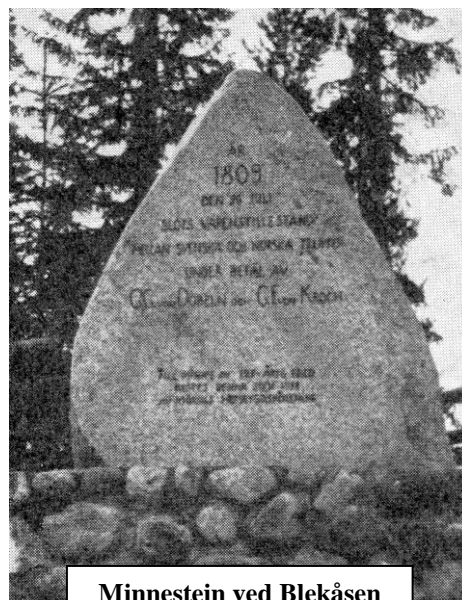

1779 Sara Johnsdatter Berg

En vakker og kald desemberdag i 1805 gifter Sara Johnsdatter seg med John Johnsen Eidum på gården Nedre Eidum i Lånke. Hennes mann hadde bygslet gården av biskop Schønheyder i august 1802. John hadde vokst opp under harde kår. Familien var stor og måtte trolig virkelig slite for føda. Svigerfar til Sara, som også het John Johnsen Eidum hadde på en måte *fått sitt her i livet*. Først mister han sin første kone i juni 1777. Han gifter seg som 50-åring den 25.mai i 1778 med den 26 år yngre Berit. Av sine 11 barn opplever han å miste minst 4.

Sara og John får ei datter. Verden smiler. Ekteparet er på topp - i sin beste alder. Fremtiden ser lys ut. Så dør John plutselig i 1809 – 30 år gammel. - To år senere, den 25.juni 1811, gifter Sara seg på nytt med John Haftorsen Mørset – født i februar 1781. Livet måtte gå videre. Det nye paret får dattera Marit i 1812, Haldor i 1815 og så Jonetta, født den 14.februar i 1821. Men innen lille Jonetta ser dagens lys dør faren. John Haftorsen Mørset drukner i Stjørdalselva den 13.juli 1820. Sara har blitt enke for andre gang. Hun sitter tilbake med 2 småunger på 8 og 5 år, og har knapt merket at hun er gravid for 3 gang.

Samtidig som Sara mister sin første mann, er Norge i ferd med å avslutte de siste trefninger mellom Sverige og Norge ved Blekåsen. Den 25.juli 1809 undertegner general von Døbelen og divisjonsadjutant von Krogh den berømte avtalen. Siden den dagen har det ikke vært løsnet et skudd mellom Sverige og Norge nordafjells. En av de som var til stede under det såkalte Jämtlandstoget i juli 1809 var Sivert Sivertsen Østkil. Etter han forefinnes blant annet et brev hvor han skriver hjem til sine på Østkil. Han skriver at han er ved godt mot, og gleder seg naturligvis til å komme hjem. Han forteller at de har tatt skansen (Jerpen skanse) – og at de har bygd opp sine egne stillinger på andre siden av Sundet. Av brevet går det også frem at han ikke er den eneste fra dalføret. Han hilser nemlig fra en Peder Bardosen. Brevet er datert 3 dager før fredsavtalen kom i stand, og en må nok anta at Sivert kom hjem før brevet.

Minnestein ved Blekåsen

Det er denne Sivert Sivertsen Østkil (også benevnt Østerkil) som så kommer inn i Saras liv. For tredje gang gifter Sara seg. Og for tredje gang skulle hun bli enke. Forrige gangen var det gjennom drukning. Denne gangen er det gjennom ”berøvelse av eget liv”. Sivert tok sitt liv den 29.januar 1836.

Før vi går videre med familien til Sara, skal vi gjøre et hopp til Øvre Eidum, br.nr.1. Her møter vi blant annet Marit Pedersdatter Lillemo. Hun var født i 1762 og døde knapt 40 år gammel. På 10 år ble hun gift 3 ganger. Først gangen den 16.juli 1789 med Lars Paulsen Eidum (gravlagt 28.februar 1795). Deretter ble Marit gift med den som bygslet til seg gården, Thomas Trondsen Leren. Thomas dør tidlig i 1799. Samme år gifter Marit seg for siste gang - med Bjørn Johnsen Vennen. Dette var ikke i ”de store følelsers tid”. En så nok mer praktisk på ekteskapet. For å synliggjøre det, kan nevnes at Marits siste ektemann i løpet av 18 år giftet seg hele 4 ganger, hvori aldersforskjellen mellom hans yngste og hans eldste kone var 37 år. At en ektefelle var 20 til 30 år eldre/yngrer var ikke uvanlig på den tiden. Ekteskapet var selve

livsforsikringen. En stor barneflokk var livsgrunnlaget – selv om livet i seg selv for mange ofte ble ”berøvet”.

Tilbake til Sara på Nedre Eidum: Hennes første barn var Beret, som gifter seg inn i Kleivan gård. Beret skulle oppleve å miste flere barnebarn, for så til slutt ”å se” de resterende av sine barnebarn utvandre til Amerika. Berets svigerdatter døde på havet over til Amerika. Hennes svoger druknet utenfor Muruvika i 1843. - Sara Jonsdatters annet barn, Marit, f. 1812, gifter seg med Gullik Olsen Sortesplass den 30.mai 1836. Hun føder 2 barn (1837 og 1838) som dør kort tid etterpå. I 1839 gir hun liv til lille Marit, og dør så selv knapt en måned senere - 27 år gammel.

Haftor, barn nr. 3 av Sara – gifter seg den 26.april 1838 med den 17-årige Marit Bjørnsdatter Eidum. Denne Marit er datter til ovennevnte Bjørn Johnsen Vennen på Øvre Eidum fra hans fjerde ekteskap. Siste barnet til Sara, får hun i sitt tredje ekteskap. John blir født i 1824 og opplever som 12-åring at faren, Sivert Østkil, som tidligere nevnt tar sitt eget liv. Denne sønnen til Sara, gifter seg i april 1854 med Riborg Johnsdatter Hofstad. De får 4 barn. Hovedpersonen i denne artikkelen er nå for lengst død, men ”skjebnen” henger ved familiebåndene. I juni 1884 mister John sitt første barn, ho Marit. Hun ble 23 år. Ett år senere, St.Hanskvelden i 1885 dør hans kone. I november samme året dør hans andre barn. Og to år senere, den 29.desember, dør hans tredje barn, han John – 19 år gammel.

Hva blir så konklusjonen på denne fortellingen?: ”Mange liv, mange ekteskap – korte ekteskap, korte liv”.